

გაკვეთილი 3

საქართველოს საგადასახადო

კოდექსი

გამოყენებული ტერმინები და

ცნებები

ნაწილი 2

მუხლი 62 . გადასახადის გადახდის ვადა

1. გადასახადის, აგრეთვე გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადა დგინდება თითოეული გადასახადის მიხედვით.

2. თუ ამ კოდექსით განსაზღვრული არ არის გადასახადის გადახდის ვადა, მისი გადახდა ხორციელდება დეკლარაციის წარდგენისათვის დადგენილ ვადაში, ხოლო სხვა შემთხვევაში - საგადასახადო მოთხოვნის მიღებიდან 30 დღის ვადაში.

3. საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე გადასახდელი იმპორტისა და ექსპორტის გადასახდელების გადახდის ვადებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსით თითოეული გადასახადის მიხედვით დადგენილია გადასახადის გადახდის ვადები. საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში გადასახადის გადასახდელი თანხის გადაუხდელობის შემთხვევაში პირს საგადასახადო სანქციის სახით ეკისრება საურავი.

მუხლი 63. ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნება

1. თუ გადასახადის გადამხდელის გადასახადის ან/და სანქციების გადახდილი თანხა აღემატება დარიცხული გადასახადების ან/და სანქციების თანხას, საგადასახადო ორგანო:

ა) ზედმეტად გადახდილ თანხას ჩაუთვლის მომავალი საგადასახადო ვალდებულებების ანგარიშში;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის საფუძველზე ამ მოთხოვნის წარდგენიდან არა უგვიანეს 3 თვისა უბრუნებს გადასახადის გადამხდელს ზედმეტად გადახდილ თანხას.

3. ზედმეტად გადახდილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა გადასახადის გადამხდელს უბრუნდება საგადასახადო ორგანოში განცხადების წარდგენიდან არა უგვიანეს 1 თვისა:

საგადასახადო კანონმდებლობა ითვალისწინებს ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების პროცედურას. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, დაიბრუნოს ზედმეტად გადახდილი თანხა გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის საფუძველზე, რა დროსაც ზედმეტად გადახდილი თანხა ექვემდებარება დაბრუნებას გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენიდან არაუგვიანეს 3 თვეში. გადასახადის გადამხდელის მიმართვის საფუძველზე ცალკეული გადასახადის/სანქციის მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხა გადაიტანება სხვა სახის გადასახადში/სანქციაში საგადასახადო ორგანოს მიერ ან საქართველოს ფინანსთა მინისტრის გადაწყვეტილებით. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, ნაცვლად ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნებისა, ზედმეტად გადახდილი თანხა გამოიყენოს სხვა სახის გადასახადში ან სანქციაში არსებული დავალიანების დაფარვისთვის. ასეთ შემთხვევებში გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენა საჭირო არაა. ზედმეტად გადახდილი თანხის გადატანა ერთი გადასახადის სახიდან მეორე გადასახადის ვალდებულებათა ანგარიშზე განეკუთვნება ფასიანი მომსახურების სახეს.

მუხლი 64. საგადასახადო მოთხოვნა

1. საგადასახადო მოთხოვნა არის საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა ამ კოდექსით დადგენილი წესით.

2. საგადასახადო ორგანო ვალდებულია პირს წარუდგინოს საგადასახადო მოთხოვნა, თუ არსებობს მისი წარდგენის ერთ-ერთი შემდეგი საფუძველი:

ა) გადასხადის დარიცხვა, რომლის გაანგარიშება საგადასახადო ორგანოს ვალდებულებაა;

ბ) გადასხადის დარიცხვის ან/და სანქციის დაკისრების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი;

საგადასახადო მოთხოვნა არის საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არის საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე გამოცემული სამართლებრივი აქტი, საგადასახადო მოთხოვნის გამოცემის წესი განისაზღვრფება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი 67. საგადასახადო დეკლარაცია

1. საგადასახადო დეკლარაცია არის პირის ანგარიშგება ამ კოდექსით დადგენილი გადასახადის გამოანგარიშების შესახებ.

2. საგადასახადო დეკლარაციაში ჯამური საგადასახადო ვალდებულების თანხის გაანგარიშება ხორციელდება ლარებში. ამ მიზნით 1 ლარამდე საგადასახადო ვალდებულება ნულდება.

პირის ნებაზეა დამოკიდებული წარდგენის ხერხის ამორჩევა და დაუშვებელია საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირის მიერ მასზე ზემოქმედების განხორციელება. თუ პირმა დეკლარაცია საერთოდ არ წარადგინა, ჩაითვლება რომ მას მაინც წარუდგენია დეკლარაცია, რომლის მიხედვით, საგადასახადო ვალდებულება 0-ის ტოლია. ეს ეხება ნებისმიერი სახის დეკლარაციას, გადასახადების სახის მიუხედავად (წლიურს, კვარტალურს, თვიურს), მაგრამ არა - გაანგარიშებას. ამასთან, თუ პირი შემდგომში დეკლარაციას რეალურად წარადგენს წერილობითი ან ელექტრონული სახით, ეს დეკლარაცია ჩაითვლება დაგვიანებულად წარდგენილად და პირს დაეკისრება სანქცია. რაც შეეხება თვითონ საგადასახადო დეკლარაციას, ეს არის პირის ანგარიშგება გადასხადის გამოანგარიშების შესახებ.

მუხლი 68. საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელება.

წლიური საშემოსავლო, მოგების ან ქონების გადასხადის საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადა გრძელდება 3 თვით, თუ პირის გადახდილი აქვს დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმნიდარე გადასხადელიები (ან არა აქვს მიმდინარე გადასხადელების გადახდის ვალდებულება) და საგადასახადო

დეკლარაციის წარდგენის ვადის გავლამდე წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს ვადის გაგრძელების თაობაზე. საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელებით არ იცვლება გადასახადის გადახდის ვადა.

დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელება ნიშნავს იმას, რომ გაგრძელებული ვადის მიმართ არ გამოიყენება საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების წარდგენის ვადის დარღვევისთვის გათვალისწინებული ჯარიმა. თუ პირისათვის მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა გაგრძელდა 3 თვით - 1 ივლისამდე, მაშინ ამ ვადისათვის არ გამოიყენება აღნიშნული ჯარიმა, თუნდაც მოგების დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოში პირმა წარადგინოს 10 მაისს. ვადის გაგრძელებით არ იცვლება გადასახადის გადახდის ვადა, რაც იმას ნიშნავს, რომ დეკლარაციის წარდგენის გადავადება არ აზრკოლებს საურავების დარიცხვას. მაგალითად, თუ პირს 1 ივლისამდე გაუგრძელდა მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა, რომელშიც დაფიქსირებული უნდა ყოფილიყო 100 ლარის გადასახადი, ამ თანხის საურავები დაერიცხება 1 აპრილიდან.

მუხლი 69. საგადასახადო დეკლარაციაში ცვლილებების ან/და დამატების შეტანა

1. თუ პირი წარდგენილ საგადასახადო დეკლარაციაში აღმოაჩინს შეცდომას, რომელიც იწვევს საგადასახადო ვალდებულების ცვლილებას, იგი ვალდებულია საგადასახადო დეკლარაციაში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილება ან/და დამატება.

2. შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველად წარდგენილად, თუ იგი საგადასახადო ორგანოში წარდგენილია ამ საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გავლამდე.

3. იმ პერიოდზე ან საკითხზე, რომელზედაც საგადასახადო ორგანომ უკვე განახორციელა საგადასახადო შემოწმება ან დარიცხვა, პირის მიერ საგადასახადო დეკლარაციის (მათ შორის, შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის) წარდგენის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღრიცხვა განახორციელოს ამ საგადასახადო დეკლარაცია (მათ შორის, შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის) მიხედვით. აღნიშნულის შესახებ საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი გამოსცემს მოტივირებულ ბრძანებას.

4. იმ პერიოდზე ან საკითხზე, რომელზედაც მიმდინარეობს ან უნდა ჩატარდეს საგადასახადო შემოწმება, პირის მიერ საგადასახადო დეკლარაციის (მათ შორის, შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის) წარდგენა დაუშვებელია საგადასახადო შემოწმების ჩატარების შესახებ სასამართლოს ან საგადასახადო ორგანოს შესაბამისი გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან, საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენიდან ან საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისად უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შემოწმების ან დოკუმენტური/ბუღალტრული რევიზიის დანიშნვიდან საგადასახადო მოთხოვნის ამ პირისათვის ჩაბარებამდე პერიოდში.

საგადასახადო კანონმდებლობა განსაზღვრავს საგადასახადო დეკლარაციაში ცვლილებისა და დამატების შეტანის წესს. იმ შემთხვევაში თუ პირი წარდგენილ საგადასახადო დეკლარაციაში აღმოაჩენს შეცდომას იგი ვალდებულია საგადასახადო დეკლარაციაში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილება ან/და დამატება. თუმცა ეს ვალდებულება მას ეკისრება მხოლოდ მაშინ, როცა შეცდომა იწვევს საგადასახადო ვალდებულების ცვლილებას. შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველად წარდგენილად, თუ იგი საგადასახადო ორგანოში წარდგენილია ამ საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე. საგადასახადო დეკლარაციის შესწორების მიზანი შეიძლება იყოს ჯარიმის თავიდან აცილება ან სულაც კეთილსინდისიერების პრინციპის დაცვა.

თუ შესწორებული დეკლარაცია ეხება საგადასახადო ორგანოს მიერ შემოწმებულ პერიოდს, მაშინ, დარიცხვა, როგორც წესი, განხორციელებულია რა შემოქმედების აქტით, საგადასახადო ორგანოს უფლება ეძლევა გადასახადის დარიცხვას შეუცვალოს საფუძველი. ასეთი რამ პრაქტიკულად მოხდება მაშინ, როდესაც შესწორებულ დეკლარაციაში გათვალისწინებულია შემოწმების აქტის შედეგები და ახლად აღმოჩენილი გარემოებების საფუძველზე შეტანილია ცვლილებები.

შეამოწმე შენი ცოდნა (ტესტები):

1. ჩამონათვლილთაგან, რომელი აქტები გამოიყენება გადასახადებით დაბეგვრის მიზნით?
 - ა) საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ოფიციალურად გამოუქვეყნებელი და ძალაში შესული ის ნორმატიული აქტები, რომლებიც მოქმედებს მიმდინარე პერიოდში;
 - ბ) საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ოფიციალურად გამოუქვეყნებელი და ძალაში შესული ის ნორმატიული აქტები, რომლებიც მოქმედებს საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის;
 - გ) საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ოფიციალურად გამოქვეყნებული და ძალაში შესული ის ნორმატიული აქტები, რომლებიც მოქმედებს მიმდინარე პერიოდში;
 - დ) საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის ოფიციალურად გამოქვეყნებული და ძალაში შესული ის ნორმატიული აქტები, რომლებიც მოქმედებს საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის;

2. მოქმედება (გარდა საბანკო გადარიცხვისა და დაზღვეული საფოსტო გზავნილების შემთხვევისა), რომლის განხორციელებისათვის დადგენილია ვადა, შეიძლება განხორციელდეს:

ა) ვადის ბოლო სამუშაო დღის დამთავრებამდე 4 საათით ადრე;

ბ) ვადის ბოლო სამუშაო დღის 9 საათამდე;

გ) ვადის ბოლო სამუშაო დღის 17.00 საათამდე;

დ) ვადის ბოლო სამუშაო დღის დამთავრებამდე.

3. „საგადასახადო მოთხოვნის“ და „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ წარდგენის ხანდაზმულობის ვადაა:~

ა) 6 თვე;

ბ) 6 წელი;

გ) 30 კალენდარული დღე;

დ) 30 სამუშაო დღე.

4. რას წარმოადგენს წერილობითი განმარტება (გარდა წინასწარი გადაწყვეტილებისა) საგადასახადო კანონდებლობის განმარტებასთან დაკავშირებით:

ა) აღნიშნული განმარტება წარმოადგენს ინდივიდუალურ–სამართლებრივ აქტს და მას აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა;

ბ) აღნიშნული განმარტება წარმოადგენს რეკომენდაციას და მას არა აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა;

გ) აღნიშნული განმარტება არის ნორმატიული ხასიათის და მას აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა;

დ) არცერთი პასუხი არ არის სწორი.

5. ვინ ითვლებიან ურთიერთდამოკიდებულ პირებად:

ა) ერთი საწარმოს დამფუძნებელი პირები, თუ მათი ჯამური წილი არანაკლებ 20 პროცენტია;

ბ) ნათესავები;

გ) პირები, რომლებიც ერთად აკონტროლებენ მესამე პირს;

დ) ზემოთ ჩამოთვლილი ველა პირი.

6. რომელი გადასახადების გამოსაანგარიშებელი დეკლარაციებს წარმოდგენის ვადის გაგრძელება შეუძლია საგადასახადო ორგანოს:

ა) ყველა გადასახადის;

ბ) საშემოსავლო გადასახადი, დღგ, აქციზი, მოგების გადასახადი;

გ) საშემოსავლო, მოგების და ქონების;

დ) მოგების გადასახადის, ქონების გადასახადის და დღგ-ს